

BESTELAKO XEDAPENAK

INDUSTRIA, TRANTSIZIO ENERGETIKO ETA JASANGARRITASUN SAILA

5577

EBAZPENA, 2024ko azaroaren 5ekoa, Ingurumenaren Kalitatearen eta Ekonomia Zirkularraren zuzendariarena, zeinaren bidez formulatzen baita proiektu honen ingurumen-inpaktuaren adierazpena: «Urkabustaiz (Murgia) azpiestazio elektrikoa 5. zirkuitua» deritzon 13,2 kV-eko goi-tentsioko aireko linearen zuhaitzik gabeko zerrenda handitzeko proiektua, Zuiako eta Zigoitiko udal-mugarteetako (Araba) Urkabustaiz azpiestazio elektrikoaren (4660) eta 115. euskarriaren artean. I-DE Redes Eléctricas Inteligentes SAU enpresak sustatu du proiektua.

AURREKARIAK

2022ko urtarrilaren 14ko ebazpen baten bidez, Ingurumenaren Kalitatearen eta Ekonomia Zirkularraren zuzendariak proiektu honen ingurumen-inpaktuaren txostena formulatu eta irismen-dokumentua egin zuen: «Urkabustaiz azpiestazio elektrikoa 5. zirkuitua» deritzon 13,2 kV-eko goi-tentsioko aireko linearen zuhaitzik gabeko zerrenda handitzeko proiektua, I-DE Redes Eléctricas Inteligentes SAU enpresak sustatua, Urkabustaizko, Zuiako eta Zigoitiko udal-mugarteetan (Araba).

2022ko ekainaren 22ko Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian eta 2022ko abuztuaren 22ko Arabako Lurralde Historikoko Aldizkari Ofizialean argitaratutako iragarki baten bidez, Arabako Industria Administrazioiko lurralde-ordezkariek jendaurrean jarri zuen proiektu hau: «Urkabustaiz (Murgia) azpiestazio elektrikoa 5. zirkuitua» deritzon 13,2 kV-eko goi-tentsioko aireko linearen zuhaitzik gabeko zerrenda handitzeko proiektua, Zuiako eta Zigoitiko udal-mugarteetan (Araba), Urkabustaiz azpiestazio elektrikoaren (4660) eta 115. euskarriaren artean. Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 36. artikuluan adierazitakoari jarraikiz egin zen izapide hori, zegozkion alegazioak aurkez zitezen. Ez zen alegazio bakar bat ere jaso.

Orobat, aipatutako abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 37. artikuluan xedatutakoa aplikatuz, Arabako Industria Administrazioiko lurralde-ordezkariek kontsulta egin zien ukitutako administrazio publikoei eta pertsona interesdunei, haien eskumenez baliatuz, egoki iritzitako oharren txosten osoa egin zezaten, 30 eguneko epean, kontsulta jakinarazi zen egunetik aurrera. Izapide horren emaitza espedientean jaso da. Horri dagokionez, sustatzaileak adierazi du kontuan hartu direla ukitutako administrazio publikoen erantzun-txostenak.

2024ko irailaren 10ean, Eusko Jaurlaritzaren Arabako Industria Ordezkaritzak ingurumen-inpaktuaren adierazpena egiteko eskaera egin zion Ingurumenaren Kalitatearen eta Ekonomia Zirkularraren zuzendariari, honako proiektu honi dagokionez: «Urkabustaiz (Murgia) azpiestazio elektrikoa 5. zirkuitua» deritzon 13,2 kV-eko goi-tentsioko aireko linearen zuhaitzik gabeko zerrenda handitzeko proiektua (aurrerantzean, proiektua), Zuiako eta Zigoitiko udal-mugarteetan (Araba), Urkabustaiz azpiestazio elektrikoaren (4660) eta 115. euskarriaren artean. Izapide hori Euskadiko Ingurumen Administrazioaren abenduaren 9ko 10/2021 Legean eta ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legean adierazitakoari jarraikiz egin zen.

Eskaerarekin batera, dokumentazio hau aurkeztu zuen:

- «Urkabustaiz (Murgia) azpiestazio elektrikoa 5. zirkuitua» deritzon 13,2 kV-eko goi-tentsioko aireko linearen zuhaitzik gabeko zerrenda handitzeko proiektua, Zuiako eta Zigoitiko udal-mugarteetan (Araba), Urkabustaiz azpiestazio elektrikoaren (4660) eta 115. euskarriaren artean, 2021eko ekainekoa.

- «Urkabustaiz (Murgia) azpiestazio elektrikoa 5. zirkuitua» deritzon 13,2 kV-eko goi-tentsioko aireko linearen zuhaitzik gabeko zerrenda handitzeko proiektuaren ingurumen-inpaktuaren azterketa, 2022ko maiatzekoa, Zuiako eta Zigoitiko udal-mugarteetan (Araba), Urkabustaiz azpiestazio elektrikoaren (4660) eta 115. euskarriaren artean.
- V. eranskina: Natura 2000 Sarearen afekzio-azterketa, 2024ko ekainekoa.
- Jendaurreko informazioaren izapidearen emaitzari buruzko dokumentazioa.
- Eraginpeko administrazio publikoei eta interesdunei egindako kontsulta izapidearen emaitzak deskribatzen dituen dokumentua.

ZUZENBIDEKO OINARRIAK

Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 1. artikuluan eta Euskadiko Ingurumen Administrazioaren abenduaren 9ko 10/2021 Legearen 60. artikuluan ezarritakoaren arabera, horien helburua da ingurumenean eragin nabarmenak izan ditzaketen plan, programa eta proiektuen ingurumen-ebaluazioa arautuko duten oinarriak ezartzea, ingurumena babesteko maila handia bermatzeko eta garapen jasangarria sustatzeko asmoz.

Abenduaren 9ko 10/2021 Legearen 61. artikuluan xedatutakoari jarraikiz, dagokion ingurumen-inpaktuaren ebaluazio-prozedura bete beharko dute lege horren II. eranskinean zehazten diren eta Euskal Autonomia Erkidegoko lurraldean gauzatu nahi diren plan, programa eta proiektuek. «Urkabustaiz (Murgia) azpiestazio elektrikoa 5. zirkuitua» deritzon 13,2 kV-eko goi-tentsioko aireko linearen zuhaitzik gabeko zerrenda handitzeko proiektua, Zuiako eta Zigoitiko udal-mugarteetan (Araba), Urkabustaiz azpiestazio elektrikoaren (4660) eta 115. euskarriaren artean, II.D eranskineko 4. puntuan dago jasota (II.E eranskinean jasotako beste proiektu batzuk, ingurumen-organoak hala erabakitzen duenean, ingurumen-inpaktuaren ebaluazio-prozedura sinplifikatu bat bideratu ondoren).

Abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 35. artikuluan eta hurrengoetan xedatutakoa aplikatzeko, Eusko Jaurlaritzak Araban duen Industriako Ordezkaritzak, organo substantibo gisa, proiektuaren ingurumen-inpaktuaren ebaluazio-prozedura arrunta egiteko beharrezkoa dena xedatu du. Horretarako, ingurumen-inpaktuaren azterketa bat gehitu du espedientean, kontsulta publikoak egin ditu eta ukitutako administrazio publikoek eta interesdunek prozeduran parte hartu dute.

Proiektuaren ingurumen-ebaluazioaren espedienteko dokumentazio teknikoa eta txostenak aztertuta, eta ikusirik ingurumen-inpaktuaren azterketa zuzena dela eta indarreko araudian ezarritako alderdiak kontuan hartzen dituela, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen Kalitatearen eta Ekonomia Zirkularraren Zuzendaritzak ingurumen-inpaktuaren adierazpen hau eman du. Zuzendaritza hori da horretarako organo eskuduna, Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen otsailaren 23ko 68/2021 Dekretuaren arabera.

Orain arte adierazitakoari aintzat hartu da, eta, halaber, espedienteko txostenak aztertu eta honako hauek guztiak ikusi dira: 18/2024 Dekretua, ekainaren 23koa, lehendakariarena, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko sailak sortu, ezabatu eta aldatzen dituen eta sail bakoitzaren egitekoak eta jardun-arloak finkatzen dituen; 68/2021 Dekretua, otsailaren 23koa, Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duena; 10/2021 Legea, abenduaren 9koa, Euskadiko Ingurumen Administrazioari buruzkoa; 21/2013 Legea, abenduaren 9koa, Ingurumen-ebaluazioari buruzkoa; 39/2015 Legea, urriaren 1ekoa, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearena; 40/2015 Legea, urriaren 1ekoa, Sektore Publikoaren Araubide Juridikoarena; eta aplikatzekoa den gainerako araudia. Horiek horrela, hau

EBAZTEN DUT:

Lehenengoa.– Proiektu honen ingurumen-inpaktuaren adierazpen hau egitea, ingurumen-ondorioetarako bakarrik «Urkabustaiz (Murgia) azpiestazio elektrikoa 5. zirkuitua» deritzon 13,2 kV-eko goi-tentsioko aireko linearen zuhaitzik gabeko zerrenda handitzeko proiektua, Zuiako eta Zigoitiko udal-mugarteetan (Araba), Urkabustaiz azpiestazio elektrikoaren (4660) eta 115. euskarriaren artean.

Proiektu honen xedea da «Urkabustaiz (Murgia) azpiestazio elektrikoa 5. zirkuitua» deritzon 13,2 kV-eko goi-tentsioko aireko linearen zuhaitzik gabeko zerrenda handitzea, Zuiako eta Zigoitiko udal-mugarteetan, Urkabustaiz azpiestazio elektrikoaren (4660) eta 155. euskarriaren artean. Goi-tentsioko aireko linea elektrikoak zuhaitzetatik igartzeko berariazko preskripzioak ezartzen dituen Energia eta Meategien zuzendariaren 2011ko martxoaren 8ko Ebazpenean oinarritzen da handitze hori.

Linea elektrikoaren trazadurak 59,49 km-ko luzera du, eta horietatik 19,47 km zuhaitzetatik igarotzen dira. Lurgain-zortasuna handitzeak 12,67 hektarea inguruko azalerari eragingo dio. Lineak hormigoi dardaratuko euskarriak ditu, bai eta sareta eta xafla galvanizatuzko elementu metalikoak ere. Eroaleak LA-95, LA-110, LA-56, LA-78, LA-30, LA-80 eta LA-28 motetakoak dira.

Errepide-sarearekin eta sare hidrografikoarekin gurutzaketak edo paralelismoak daude; 1,12 km-koak eta 1,47 km-koak, guztira, hurrenez hurren.

Proiektatutako jarduketak gauzatzeak berekin ekarriko du, hala badagokio, sarbideak irekitzea, makinaren joan-etorria, linea elektrikoaren zortasun-zerrendako baso-landaredia moztu edo inaustea eta sortutako baso-hondakinak kudeatzea.

Hona hemen mozketa- edo inauste-lanak gauzatzeko ingurumen-inpaktuaren azterketan zehazten diren irizpideak:

- Espezie autoktonoak dauden eremuetan (haritzak, sahatsak, haltzak, lizarrak), linean eragina izan dezaketen goiko adarrak bakarrik inausiko dira. Ez da zuhaitzaren garaiera osoaren 1/3 baino gehiago inausiko, eta eremuko zaintzaileak gainbegiratuta egingo da hori, geldialdi begetatiboan.
- Haltzadian, mozketa oso txikia izango da, eta linearekin talka egiten duten aleetan baino ez da jardungo. Linea oztopa dezaketen oinak 2 eta 3 metro bitarteko altueran lepatuko dira. Halaber, inausitako adarrak fintzeko bigarren mozketa bat egingo da, eta zuhaitzaren alde guztiak inausi, dena orekatuta gera dadin.
- Zuhaitza oinarritik moztu ahal izango da behar-beharrezkoa bada, eta eroaleen proiektzioaren pean badago soilik.

Proiektu osoa gehienez urtebeteko epean garatu nahi da.

Proiektuaren xedea ezarritako erregelamenduzko xedapenak betetzea dela kontuan hartuta, ez da hura garatzeko alternatibarik planteatzen.

Bigarrena.– Baldintza hauek ezartzea proiektua gauzatzeko (lotesleak dira, Euskadiko Ingurumen Administrazioaren abenduaren 9ko 10/2021 Legearen 78. artikuluan xedatzen denaren arabera):

A) Proiektuaren ingurumen-inpaktua ebaluatzeko, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen Kalitatearen eta Ekonomia Zirkularren Zuzendaritzan aurkeztutako dokumentazioaren arabera gauzatuko da proiektua, eta, nolahi ere, ebazpen honetan zehaztutakoaren arabera.

Proiektu honen ingurumen-inpaktuaren ebaluazioari buruzko prozedurak kontuan izan du, proiektuaren sustatzaileak aurkeztutako dokumentazio teknikoaz gain, espedientean ingurumen-inpaktuaren ebaluazioa egiteko prozeduraren aldietan erantsitako txostenen edukia eta 2022ko urtarrilaren 14ko Ebazpena; proiektuaren ingurumen-inpaktuaren azterketaren edukia zehazteko ebazpena, zeinaren bidez ingurumen-inpaktuaren txostena formulatu eta prestatzen baita irismen-dokumentua, proiektu honetarako: I-DE Redes Eléctricas Inteligentes SAUk Urkabustaiz, Zuia eta Zigoitia udal-mugarteetan (Araba) sustatutako «Urkabustaiz (Murgia) azpiestazio elektrikoa 5. zirkuitua» deritzon 13,2 kV-eko aireko linearen zuhaitzik gabeko zerrenda handitzeko proiektua.

B) Proiektua aldatzen edo zabaltzen bada, Ingurumen Ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 7. artikuluan xedatutakoa aplikatuko da.

Proiektuan aldaketa puntualak egiten badira, ingurumenaren ikuspegitik ere arrazoitu egin beharko dira, aurreko lerrokadan adierazitako garrantzia ez badute ere. Babes- eta zuzenketa-neurrietan, ingurumena zaintzeko programan, aurrekontuan eta baldintzen agirian jasoko dira proiektuari egiten zaizkion aldaketak.

C) Ingurumen-ebaluazioko prozeduraren alderdi garrantzitsuak.

Aztergai dugun linearen trazadura Urkabustaiz udal-mugaratean hasten da, eta Zuia eta Zigoitia udalerrietatik (Araba) igarotzen da. Trazadura nagusi bat du, ekialde/hego-mendebalde norabidekoa, eta ipar-mendebalderako deribazio bat, bai eta deribazio txiki ugari ere. Aztergai dugun linea 59,49 km luze da eta, haietatik, 19,47 km zuhaitz-eremuetatik igarotzen dira.

Trazadura Altube I ibaiaren arroetatik doa, Ibaizabalen Unitate Hidrologikoaren (aurrerantzean, UH) barruan, eta Baia ibaia, Subilla Gasteizeraino, Baia ibaiaren UHren barruan. Horrez gain, Zayas ibaiaren arroetatik igarotzen da iturburutik Larrinoaraino, eta Larrinoatik Zadorraraino, baita Zadorra ibaiaren arrotik ere, Alegriatik Zayaseraino, eta Urrunaga urtegiaren drainatze-eremua, Zadorrako UHkoak. Trazadurak 52 puntutan zeharkatzen du jabari publiko hidraulikoa.

Linearen eta haren deribazioen luzera dela eta, instalazioan iragazkortasun desberdineko tipologia litologiko ugari identifikatu dira. Era berean, akuiferoak kutsatzeko arriskua txikia eta oso handia duten lurzoruak identifikatzen dira, eta azken horiek trazaduraren mendebaldeko, hego-mendebaldeko eta ipar-ekialdeko muturretara mugatzen dira.

Eremua Hego Antiklinorioko Jabari Hidrogeologikoan eta Arabako Plataforman dago. Lurpeko ur-masen sektore ugariarekin bat egiten du, besteak beste: Balmaseda-Elorrio, Kuartango-Salvati, Altube-Urkilla eta Subilla Gasteiz –Kuaternariokoak– eta Huetos-Apodaka eta Zubialde. Linea elektrikoaren trazaduraren zati handi bat interes hidrogeologikoko kokapenetan dago.

Proiektuaren eremua Gorbeia (ES2110009) Kontserbazio Bereziko Eremuan (KBE) dago, gutxi gorabehera 4.800 metroko luzeran, eta haren mugaketa, funtsean, Gorbeia Parke Naturalarena da (ES210001); hura Gorbeia aldeko Natur Baliabideak Antolatzeke Plana onartzen duen Dekretuaren (227/1994, ekainaren 21ekoaren) bidez ezarri zen. Gainera, 350 m Baia ibaiko KBEan (ES2110006) sartzen dira. Linea elektrikoa Oroko Haitzen (1.700 m), Zuiako haran-hondoko hariztien (250 m) eta Badaia eta Arrato mendilerroen (260 m) naturagune esanguratsuen katalogo irekian sartutako espazioetan ere txertatzen da. Zuiako haran-hondoko hariztiak (LAG038 kodea) ere Lurralde Antolamenduaren Gidalerroen natura-intereseko gune gisa identifikatzen dira.

Identifikatutako natura-intereseko espazioei dagokienez, trazadurak bat egiten du Igarobide Ekologikoen Sareko hainbat elementurekin, hala nola Gorbeia erdigunearekin eta loturako igarobide batzuekin.

Baia ibaiko KBE bisoi europarraren babes-eremuan dago (322/2003 Foru Agindua, azaroaren 7koa, Arabako Lurralde Historikoan *Mustela lutreola* Bisoi europarraren Kudeaketa Plana onartzekoa. ALHAO, 2003-12-05ekoa), baita igarabaren babes-eremuan ere (880/2004 Foru Agindua, urriaren 27koa, Arabako Lurralde Historikoan igaraba arruntaren (*Lutra lutra*) (*Linnaeus*, 1758) kudeaketa plana onartzekoa. ALHAO, 2004-11-24koa); Zalla ibaia, berriz, instalazioaren hego-ekialdeko muturrean dago, uhalde-enararen babes-eremuan (22/2000 Foru Dekretua, martxoaren 7ko Diputatuen Kontseiluarena, «uhalde-enara –*Riparia riparia*–» hegaztia kudeatzeko plana onesten duena, arriskuan dagoen espeziea delako eta bere babesak berariazko neurriak eskatzen dituelako. ALHAO, 2003-03-27koa). Horiek guztiek kontserbatzeko kudeaketa-plan bat dute. Bestalde, Gorbeia Parke Naturaleko linea elektrikoaren sekzioak interes bereziko eremuetan eta hegazti nekrofagoak elikatzeko babes-eremuetan daude, EAEko Batasunaren intereseko hegazti nekrofagoak Kudeatzeko Baterako Planarekin bat etorritz (229/2015 Foru Agindua, maiatzaren 22koa, onartzen duena Euskal Autonomia Erkidegoan Europar Batasunaren Intereseko Hegazti Nekrofagoak Kudeatzeko Baterako Plana, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrak eta Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako foru-aldundiek batera idatzia. ALHAO, 2015-07-01ekoa).

Ingurunean, gainera, arriskuan dauden espezieen EAEko katalogoan jasotzen diren zenbait fauna-espezie daude, nekazaritzako inguruneei, baso-masei eta inguruko ur-masei lotuak.

Eremua abifauna linea elektrikoetan ez elektrokutatzeko babes-eremuko Gorbeia sektorean dago, zati batean. Agindu honen bidez deklaratu ziren eremu horiek: Agindua, 2016ko maiatzaren 6koa, Ingurumen eta Lurralde Politikako sailburuarena. Horren bidez, mehatxupean dauden hegazti-espezieen ugalketa, elikadura, sakabanatze eta kontzentrazioko lehentasunezko eremuak mugatzen dira eta abifaunaren babes-eremuak argitaratzen. Zehazki, abifauna babesteko baldintza teknikoekin bat ez datozen tartekak hauteman dira linea elektrikoaren trazadura. Aipatu eremuetan, goi-tentsioko aireko linea elektrikoetan ez elektrokutatzeko edo talka ez egiteko neurriak aplikatuko dira, abuztuaren 29ko 1432/2008 Errege Dekretuari jarraikiz (abifauna goi-tentsioko linea elektrikoetan ez elektrokutatzeko edo talka ez egiteko neurriak ezartzen dituen).

Dagoen landaredia kontuan hartuta, linea elektrikoak zenbait habitat zeharkatzen ditu, hala nola baso autoktonoak, belardi naturalak, soro landuak edo baso-sailak, besteak beste. Batasunaren intereseko habitat (BIH) ugari identifikatzen dira, eta haien artean lehentasunezkoak direnak nabarmentzen dira, hala nola *Alnus glutinosa* eta *Fraxinus excelsior* espezieko baso alubialak (91E0* BIH) eta *Nardus* espezedun formazio belartsuak, espezie ugariarekin, mendialdeetako substratu silizeoen gainean (6230* BIH). Aurkeztutako informazioaren arabera, ez da identifikatzen espezie mehatxaturik proiektua egin nahi den eremuan.

Linea elektrikoa onura publikoko 15 menditatik doa, Zuia eta Zigoitia udal-mugarteetan.

Linea elektrikoaren trazadura bat dator arkeologia-intereseko elementu askorekin (balizko arkeologia-guneak).

Proiektuaren xede den linea elektrikoaren luzera dela eta, lineak EAEko paisaia berezi eta bikainen katalogoan sartutako elementu bereziak edo interes handiko paisaia-mugarriak dituzten hainbat ikuseremu ditu; beraz, EAEko Paisaia Berezien eta Apartekoen Katalogoan daude.

Ingurumen-arriskuei dagokienez, proiektuaren eremuan, lurzorua kutsa dezaketen jarduerak dituzten edo izan dituzten inbentariatutako zenbait lurzati daude. Gainera, linearen trazadura baso-suteen zein higaduren arrisku-maila desberdinak –maila oso baxuak batzuek eta oso altuak beste batzuek– dituzten eremuetatik igarotzen da. Uholde-arriskuari dagokionez, Murgia herriaren inguruan, Ugalde eta Gazitzurri ibaien zati batzuk –Baia ibaiaren adarrak dira– uholde-arrisku

potentzial handiko eremu gisa identifikatzen dira (UAHE 07 - Baia, ES091_AHE_BAI-04 kodea). Eremu horretan, linearen trazadura, puntualki, 10, 100 eta 500 urteko uholde-arriskuko eremuetan eta lehentasunezko fluxu-eremuan kokatzen da.

Proiektutik eratorritako inpaktu nagusiak obra-fasean gertatuko dira, makinen joan-etorriaren ondorioz lurzorua okupatzeagatik. Era berean, proiektatutako jarduketek zenbait zuhaitz-ale zuzenean kentzea eta intereseko fauna-habitatei eta haien konektagarritasun ekologikoari eragitea ekarriko dute. Hori horrela, aurkeztutako dokumentazioarekin bat etorritz, ingurumen aldetik sentikorrak diren zonetan ahalik eta eragin gutxien ekarriko duten mozketetarako irizpideak hartuko dira, eta jarduketa-eremuetarako sarbidea, ahal den neurrian, dauden bideetatik edo korridoretik egingo da.

Horrez gain, deskribatutako jarduketek giza habitataren kalitatea murriztuko dute aldi baterako eta leku jakin batzuetan (zarata areagotzea, hautsa eta abar) trazadura hiriguneetatik igarotzen den eremuetan, eta istripuzko isurketen ondorioz lurzoruari edo uren kalitateari eragingo diote. Inguruneke paisaia-kalitatea ere murriztuko da.

Hala badagokio, lurzorua kutsa dezaketen jarduerak edo instalazioak jasaten dituzten edo jasan dituzten lurzoruaren inbentarioan sartutako lurzatietan esku hartu ahal izateko, jarraipen berezia egin beharko da, kutsatuta egon daitezkeen lurzoruak behar bezala kudeatu daitezkeen.

A priori ez da lur-mugimendurik aurreikusten; hala ere, eremuan interes arkeologikoko elementu ugari daudela kontuan hartuta, horiek ez kaltetzeko neurri egokiak hartu beharko dira.

Nabarmendu behar da linea elektrikoak *per se* eragina izan dezakeela bereziki abifaunan, linea elektrikoarekin gerta daitezkeen talken edo elektrokuzioen ondorioz; izan ere, linea elektriko hori ez da egokitzen abuztuaren 29ko 1432/2008 Errege Dekretuan (Goi-tentsioko aireko linea elektrikoetan abifauna talken eta elektrokuzioen aurka babesteko neurriak ezartzen dituen) ezarritako preskripzio teknikoetara.

Jarduketak naturagune babestuetan daude neurri handi batean. Hala, azterketa bat egin da Natura 2000 Sarean izango dituen ondorioak aztertzeko, proiektuak Gorbeia KBEaren eta Baia ibaiaren kontserbazio-helburuak osatzen dituzten ingurumen-balioetan izango dituen ondorioak behar bezala baloratzeko asmoz. Era berean, naturagune babestu horien erregulazioarekin bateragarria den aztertu da, eta, beraz, aipatutako Natura 2000 guneen osotasunari erasanik eragingo ez diola ziurtatu da.

Ildo horretan, aurkeztutako azterketan behar bezala identifikatzen dira eragindako formazioen azalerak, Gorbeia KBEan nahiz Baia ibaiko KBEan. Gainera, Natura 2000 Sareko ingurumen-inpaktuaren ebaluaziorako gida metodologikoan oinarritutako azterketa bat jasotzen da, MITECOren Batasunaren intereseko habitatei eragiten dielako. Aurkeztutako datuen arabera, Baia ibaiko KBEaren kasuan ez dira gainditzen gehieneko balioak eragindako BIH bakar batean (6510, 9160 eta 91E0*), eta, beraz, KBEan inpaktu esanguratsurik ez dagoela uste da. Gorbeia kasuan, 4030 BIHren kasuan bakarrik gainditzen da galera absolutuaren atalase-balioa (10.298 m² kaltetzen dira, baina ez ezarritako 5.000 m²-ko atalase-balioa). Hala ere, habitataren galera erlatiboa % 1etik beherakoa da (% 0,0467), eta, beraz, esan genezake ez diola eragiten Natura 2000 Sareko guneari. Eragindako habitatei buruz egindako azterketa egokia dela uste dugu, eta baztertu egin daiteke Gorbeia KBEaren eta Baia ibaiko KBEaren osotasunari eragitea, kontserbatu beharreko habitatei eragiten dielako. Hala ere, ezinbestekotzat jotzen da sustatzaileak proposatutako neurri guztiak hartzea.

D) Babes-neurriak eta zuzenketa-neurriak.

Babes- eta zuzenketa-neurriak indarreko araudiaren arabera gauzatuko dira, hurrengo apartatuetan adierazitakoa kontuan hartuta, eta, aurrekoen aurkakoa ez den orotan, sustatzaileak organo eskudunaren bidez Ingurumen Kalitatearen eta Ekonomia Zirkularraren Zuzendaritzan proiektuaren ingurumen-inpaktua ebaluatzeko aurkeztutako dokumentazioan aurreikusitakoaren arabera.

Neurri horiek eta kontrolerako esleitutako langile kopuruak nahikoak izan behar dute ingurumen-inpaktuaren azterketan finkatutako kalitate-helburuak eta ebazpen honetan finkatutakoak bermatzeko.

Neurri horiek guztiak obra kontratatzeke baldintza-agirietan sartu beharko dira, eta baldintza horiek betetzen direla bermatuko duen aurrekontua ere izan beharko dute. Era berean, jardunbide onak ezarriko dira obretan.

Ildo horretan, hurrengo apartatuetan adierazten diren neurriak gehitu beharko dira.

D.1.– Natura-ondararako afekzioa gutxiagotzeko neurriak.

Araudi aplikagarrian xedatzen dena gorabehera, eta, hala badagokio, eskumena duen Arabako Foru Aldundiko organoak ezartzen duena eragotzi gabe, honako neurri hauek ezarriko dira:

- Oro har, garapen begetatiboaren maila handiengan linearen segurtasunari eragin diezaioketen zuhaitz-espezieak baino ez dira moztuko. Gainerako zuhaitz-espezieak eta egungo zuhaixka-geruza dauden-daudenean utzi beharko dira, eta lerroari eragin dakiekeen goiko adarrak bakarrik moztuko dira. Arreta berezia eskainiko zaie Habitaten Zuzendaritza jasotako eremuei, eta haien behar bezala kontserbatzen direla zainduko da, proiektuan aurreikusitako jarduketetan ez daitezkeen hondatu. Zuhurtzia handiz eta ezinbesteko kasuetara mugatuta, 9230 BIHa (Mairuelegorretako 170012780 zenbakian) eta 91E0* BIHa (Urkabustaiz azpiestazio elektrikoa 5. zirkuituan, 16. eta 103. puntuaren artean) zeharkatzen duten aireko linearen zatietan jardungo da, baita 170012780 zenbakiko Mairuelegorreta CTDn ere (1222. puntutik 1224. puntura bitartean).
- Obrak hasi aurretik prospekzio bat egingo da soildu/moztu beharreko gune bakoitzean, proiektuak eragin ditzakeen intereseko flora edo fauna identifikatzeko. Erabili beharreko sarbideetan eta egin beharreko jarduketan ondoko eremuetan egon daitezkeen aleak kokatu, babestu eta seinaleztatuko dira. Era berean, faunaren garai sentikorrek errespetatu beharko dira, Administrazioaren edo agintari eskudunaren jarraibideak beteta.
- Zuhaitzak botatzea edo soiltzea beste biderik ez bada, esku-erremintak erabiliko dira eta ez makina asunak, modu selektiboan lan egin ahal izateko. Zuhaitzak ipurditik moztea beti era zuzenduan egingo da, bertako gainerako landarediari kalterik ez eragiteko.
- Esku hartu beharreko eremuen azterketa zehatza egingo da lanak hasi aurretik. Ingurunean dauden habiak identifikatuko dira, espezie babestuei, basoko harrapariei edo okil beltzei eragin diezaioketen gune kritikoak mugatzeko helburuarekin, besteak beste.
- Lanen egutegia egokituko da hegazti babestuen eta kiroptero zuhaitzarren aldi kritikoei ez eragiteko, martxotik abuztura bitarteko aldiari arreta berezia jarrita. Beraz, eremu babestuetan ezingo da egin proiektatutako lanik denbora-tarte horretan.
- Kontuan izan beharko da 630/2013 Errege Dekretua, espezie exotiko inbaditzaileen Espainiako zerrenda arautzen duena. Basolanetarako erabiltzen diren makina guztiek garbi egon beharko dute, lokatz- edo lur-arrastorik gabe, inguruan koka daitezkeen espezie inbaditzaileen propagulu edo haziak hedatzeko arriskurik ez izateko.

– Proiektuak bete egin beharko ditu Gorbeia kontserbazio bereziko eremu (KBE ES2110009) izendatzen duen martxoaren 8ko 40/2016 Dekretuan eta ingurune hidrikoari lotuta dauden kontserbazio bereziko eremuetarako eta hegaztien babes bereziko eremuetarako (Baia ibaiko KBE ES2110006) arau orokorrak onartzen dituen martxoaren 17ko 34/2015 Dekretuan dauden arauak.

– Zuhaitza oinarritik moztu ahal izango da behar-beharrezkoa bada, eta eroaleen proiektzioaren pean badago soilik.

D.2.– Jabari publiko hidraulikoa eta lurpeko urak babesteari buruzko neurriak.

Proiektu hau gauzatzeko egin behar den edozein jarduketa motatan, kontuan hartu beharko dira uren arloan eskumena duen organoak prozedura aplikagarrien esparruaren barnean egin dituen txostenetan ezarritako baldintzak. Hori horrela izanik ere, babes- eta zuzenketa-neurri hauek hartuko dira:

– Ahalik eta gehien errespetatuko dira eremuaren lurrazaleko hidrologia eta drainatze naturala, eta lurrazaleko drainatze-sarea oztopatzea edo eraldatzea saihestuko da, baita ibilguen eta horien zaintza-eremuen funtzionalitate hidraulikoaren edozein aldaketa ere. Horretarako, sarbide berrietan ur-pasabideak jarriko dira beharrezkoa izanez gero (aldi baterakoak edo behin betikoak), ur-pilaketen arriskua saihesteko, betiere dagokion erakundeari baimena eman edo jakinarazi ondoren.

– Ibaiertzeko landare-formazioei kalterik ez egitea bermatuko da, ibaiertzeko ibai-eremuen kalitatea eta kontserbazio-egoera zainduz.

– Hidrogeologiari dagokionez, lurpeko uretan izan daitezkeen eraginak kontuan hartzeko, honako hauek aztertuko dira: akuiferoen kokapena, kargatzeko eta sortzeko eremuak, uren kalitatea eta isurketen inbentarioa, eta maila freatikoen urtaroaren arabera bilakaera eta lurpeko fluxuen zehaztapena.

– Edonola ere, linea elektrikoa mantentzeko beharrezkoak diren ibilguetako jarduketak linea elektrikoaren titularraren kontura egingo dira. Lanek ibilguaren trazadura, fisionomia eta egitura errespetatu beharko dituzte, obrarik egin gabe eta sortutako hondakinak kendu egin beharko dira. Horretarako, makinek eremu hezeak eta erreken ibilguak ez gurutzatzen saiatu beharko da.

– Proiektatutako jarduketak jarduketa-eremuko ingurune hidrikoan ahalik eta eragin txikiena izateko behar diren neurri guztiak hartu beharko dira eta behar beste arretaz jardun beharko da. Hala, eremuaren dinamika hidrológicoan aldaketa nabarmenik ez eragitea bermatu behar da eta une oro lurrazaleko eta lurpeko uren kalitatea ziurtatu. Hezeguneetan eta erreken ibilguetan ez da materialik pilatuko; moztetako hondakinak ez dira erreken ibilguen inguruetan utziko, eta ateratze-bideetan uztea lehenetsiko da, etorkizunean higadurarik ez egoteko. Era berean, hautatutako zuhaitzak hezeguneetara eta erreken ibilguetara ez erortzeko moduan moztuko dira.

– Jarduketek bateragarriak izan beharko dute Urei buruzko Legearen Testu Bateginarekin (1/2001 Lege Errege Dekretua, uztailaren 20koa) eta Jabari Publiko Hidraulikoaren Erregelamenduarekin (9/2008 Errege Dekretua, urtarrilaren 11koa).

– Jabari publiko hidraulikoan eta haren zortasun- eta zaintza-eremuetan obrak edo lanak egiteko, arroko erakundearen administrazio-baimena beharko da (Ebroko Konfederazio Hidrografikoa eta Kantauriko Konfederazio Hidrografikoa), edo, hala badagokio, erantzukizunpeko adierazpena, Uraren Euskal Agentziak izapidetu beharrekoa.

D.3.– Ura eta lurzorua babesteko neurriak.

Uren arloan eskumena duen organoak prozedura aplikagarrien esparruan ezartzen dituen baldintzak aparte utzi gabe, ez da inolako isurketarik egingo jabari publiko hidraulikoaren gainean, ez eta bere babeseko zorgunean ere, eta ez dute jasoko lur-mugimenduen soberakinik edo zuhaitz-mozketen edo inausketen hondarririk ere.

– Obrak, bai eta lurzorua erabiltzea eragiten duten eragiketa osagarriak ere, proiektua gauzatzeko behar-beharrezkoa den gutxieneko eremuan gauzatzeko dira. Aipatutako mugetatik kanpo, ezingo da izan eraginik sarbideak egin, materialak bildu, instalazioak kokatu edo beste edozein jarduketa osagarri egin behar izateagatik, eta ahal bezainbeste mugatuko da lanak egiteko makinaren eta ibilgailuen zirkulazioa.

– Isurketei dagokienez, bermatu egin beharko da eraikitze-fasean egin daitezkeen isurketa kutsagarriek lurrazaleko eta lurpeko ur-ibilgurei ez eragitea. Lanak egiteko eremuetan, hidrokarburoak xurgatzeko material espezifikoak edukiko da, berehala erabili ahal izateko ustekabeko isuri edo ihesik badago: biribilkiak, material pikorkatua, etab. Halaber, erabat debekatuta dago makinak konpontzea edo makinei olio aldatzeko, horretarako berariaz jarritako guneetan ez bada. Obrak egiten ari diren inguruan ez badago azpiegitura egokirik zeregin horietarako, berariazko eremu bat egokitu beharko da. Esparru hori mugatuta egongo da, eta zoria iragazgaitu egin beharko da; era berean, efluenteak jasotzeko sistema bat eduki beharko du, lurzorua eta urak ez kutsatzeko.

– Obrako makineria-parkea behar izanez gero, parke hori eta garbigunea eremuko drainatze-sare naturaletik nahikoa urrun dauden guneetan jarri beharko dira, ahal dela inguruan dauden eremu artifizialenetan. Mantentze-lanen eremua drainatze-sare naturaletik isolatuko da. Zola iragazgaitza eta efluenteak biltzeko sistema bat izango ditu, olio eta erregaiek lurzorua eta ura ez kutsatzeko. Erregaien zamalanak, olio-aldaketak eta tailerreko jarduerak ezin izango dira egin horretarako adierazitako eremuetatik kanpo, eremuko akuiferoak kutsatzeko kalteberatasunagatik. Materialak eta ekarkinak aldi baterako metatzeko guneak ibilguetatik urrun kokatuko dira.

– Kontrol-neurriak hartuko dira lurrak mugitu diren eta landaretzarik gabe gelditu diren eremuetatik landare-espezie inbaditzaile sar ez dadin.

D.4.– Hauts-emisioak murrizteko neurriak.

– Obrek irauten duten bitartean, ibilgailuak igaro ondorengo garbitze-lanak zorrotz kontrolatuko dira, bai obren eraginpeko ingurunean, bai obretara sartzeko guneetan.

– Obraguneko irteeran ibilgailuak garbitzeko gailuak jarriko dira, solidoak biltzeko sistema bati kateatuta. Gailuok egoera onean mantenduko dira obra-faseak dirauen artean.

D.5.– Zarataren eta bibrazioen ondorioak gutxitzeko neurriak.

– Obra-faseak dirauen artean, ingurumen-inpaktuaren azterketan zehaztutako babes-neurriak ezarri beharko dira, honako gai hauei dagokienez: obretako makinaren mantentze orokorra, zarata eta bibrazioak jatorrian murriztea, zarata egiten den ordu kopurua murriztea, obretan erabilitako tresnek egiten duten zarata kontrolatzea, eta abar.

– Zaratari buruzko azaroaren 17ko 37/2003 Legea garatzen duen urriaren 19ko 1367/2007 Errege Dekretuaren 22. artikuluan aurreikusitakoaren arabera, zonakatzeko akustikoari, kalitate-helburuei eta emisio akustikoei dagokienez, obrak egitean erabiliko diren makinak

egokitu egin beharko dira kanpoan erabiltzeko makinaren soinu-emisioei buruz indarrean dagoen legerian ezarritako aginduetara, eta, bereziki, eta hala badagokio, Kanpoan erabiltzeko makinek ingurumenean sortzen dituzten soinu-emisioak arautzen dituen otsailaren 22ko 212/2002 Errege Dekretuan eta arau osagarrietan ezarritakora.

– Bestalde, proiektua garatzean, eraginpeko eremuan ez dira gaindituko, obrek sortutako zarataren ondorioz, kalitate akustikoko helburuak, Euskal Autonomia Erkidegoko hots-kutsadurari buruzko urriaren 16ko 213/2012 Dekretuan ezarritakoak.

Horri dagokionez, obren aurreikusitako iraupena kontuan hartuta (sei hilabetetik gorakoa), aipatutako dekretuaren 35. bis artikuluan ezarritakoa aplikatu behar da, eta, beraz, obrak hasi aurretik, inpaktu akustikoaren azterketa egin beharko da, eta hor zehaztuko dira obrak egin bitartean kalitate akustikoaren helburuak betetzeko kontuan hartu beharreko neurriak.

D.6.– Hondakinak kudeatzeko neurriak.

– Proiektua egikaritzen den eta abian den bitartean sortutako hondakinak kudeatzeko, Hondakinak eta Lurzoru Kutsatuak arautu eta Ekonomia Zirkularra bultzatzeko apirilaren 8ko 7/2022 Legean eta aplikatu beharreko arau espezifikoetan xedatutakoa beteko da.

– Hondakinak kudeatzeko hierarkia-printzipioei jarraituz, hondakinak sortzea prebenitu behar da, edo, hala badagokio, apirilaren 8ko 7/2022 Legearen 8. artikuluan ezarritako lehentasun-hurrenkerari jarraituz kudeatu behar dira; hau da: prebenitzea, berrerabiltzeko prestatzea, birziklatzea, balorizatzeko beste modu batzuk, balorizazio energetikoa barne, eta, azkenik, deuseztatzea.

– Hondakinak deuseztatzeko, ezinbestekoa izango da aldeztu behar bezala justifikatzea haien balorizazioa ez dela bideragarria teknikoki, ekonomikoki edo ingurumenaren aldetik.

– Berariaz debekatuta dago sortzen diren tipologia desberdinetako hondakinak elkarrekin edo beste hondakin edota efluente batzuekin nahastea. Hondakinak jatorritik bertatik bereiziko dira, eta horiek biltzeko eta biltegitatzeko baliabide egokiak jarriko dira, aipatutako nahasketa horiek ekiditeko.

– Zabortegeira bidali beharreko hondakinak, hain zuzen ere Hondakinak zabortegeetan utzita deuseztatzea arautzen duen uztailaren 7ko 646/2020 Errege Dekretuaren eta Hondakinak zabortegeetan biltegitatuta eta betelanak eginda deuseztatzea arautzen duen otsailaren 24ko 49/2009 Dekretuaren arabera kudeatuko dira.

– Hondakin arriskutsuak biltzeko sistemak bereziak izango dira, duten tipologia dela-eta isurketaren baten ondorioz nahasiz gero arriskutsuago bihurtu badaitezke edo kudeaketa zaildu badezakete. Orobat, apirilaren 8ko 7/2022 Legearen 21. artikuluan hondakinak biltegitatzeari, nahasteari, ontziratzeari eta etiketatzeari buruz ezarritako betebeharrak bete beharko dira, eta itxita egongo dira kudeatzaile baimendu bati entregatu arte, isurita edo lurrunduta gal ez daitezten.

– Aurrekoaren haritik, eremu jakin bat egokituko da hondakin arriskutsuak aldi batean pilatzeko, hala nola olio-potoak, iragazkiak, olioak eta pinturak. Gainera, hondakin geldoak biltzeko berariazko edukiontzia jarriko dira, hondakin arriskutsuen guneetatik bereizita.

– Aurretik aipatutako ontziak edo bilgarriak argi nahiz irakurtzeko eta ezin ezabatuzko moduan etiketatuta beharko dira, bai eta indarreko araudiaren arabera ere.

– Apirilaren 8ko 7/2022 Legearen 29. artikuluari eta Industrian erabilitako olioaren kudeaketa arautzen duen ekainaren 2ko 679/2006 Errege Dekretuari jarraikiz kudeatuko da sortzen den olio erabilia. Erabilitako olioak, baimendutako kudeatzaile bati eman arte, estalpean utziko dira behar bezala etiketatutako andel estankoetan; zola iragazgaitz baten gainean egon beharko dute, kubo txikietan edo ihes eta isuriei aurre egiteko sistemen barruan.

– Araudi hori betetzea errazagoa izan dadin, lanen ondorioz sortutako hondakinak kudeatzeko sistemak prestatu beharko dira. Lan horien arduradunek kudeatuko dituzte sistema horiek, eta haien ardura izango da, halaber, beharginek hondakinak behar bezala erabiltzea. Bereziki, ez da inolaz ere kontrolatu gabeko efluentetik sortuko erregai eta produktuak biltegitratzeagatik, makinaren mantentze-lanak egiteagatik edo hondakinak erretzeagatik.

D.7.– Kultura-ondarea babesteko neurriak.

– Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legean ezarritakoa ezertan eragotzi gabe, obretan aztarna arkeologikoren bat egon daitekeela pentsarazten duen zerbait aurkitzen bada, lanak eten egingo dira badaezpada, eta berehala jakinaraziko zaio Arabako Foru Aldundiko Kultura eta Kirol Sailari; hark erabakiko du zer neurri hartu.

D.8.– Paisaia babesteko eta eragindako lekuak oneratzeko neurriak.

– Lurrak mugiaraztea eragiten duten obra-leku bakoitzeko lanak amaituta, jarduketan eraginpeko lursailaren oneratzeko edafiko eta geomorfologiko bat egingo da.

– Lehengoratzeko edafikoaren lan horiek iraun bitartean, landare inbaditzaileak –hala nola, *Robinia pseudoacacia* eta *Cortaderia selloana*– zabaltzea eragozteko ekintzak gauzatuko dira. Ildo horretan, bereziki kontrolatuko da landare-estalkia lehengoratzeko lurren jatorria, eta ez da erabiliko espezie horiek kutsatu ahal izan duten lurrik. Era berean, eta ahal den guztietan, espezie inbaditzaile horiek errotik kenduko dira jarduketa-guneetatik.

– Lehengoratu egin behar dira proiektua gauzatzeko kaltetutako eremuak (aldi baterako pilaketa-eremuak, aldi baterako lurzoru okupazioak eta abar). Landareztatze-lanak espezie autoktonoekin egingo dira; horrela, habitat naturalak sortzen lagunduko da, eta, ahal dela, horien inguruan dagoen landaredi naturalarekin lotuko dira.

– Lanak egiten diren bitartean botatako bertako zuhaitzien azalera kuantifikatu behar da, eta botatakoa berriz landatzeko proiektu bat egingo da non zehaztuko den zer konpentsazio-neurri gauzatuko diren, proiektu honetan aurreikusitako ekintzekin batera, edo ekintza horiek burutu eta gero. Konpentsazio-neurriak burutu ondoren, dokumentu bat bidali beharko da ingurumen-organo honetara, eta, bertan, neurri horiek gauzatzeko erabili den moduari buruzko informazioa egongo da.

D.9.– Konpentsazio-neurriak.

Zuzendu egin beharko dira abifaunaren Babes Eremuetan dauden eta abifaunak talka ez egiteko seinaleztapen-sistematik ez duten aireko lineen tartekak. Era berean, linea elektrikoetako asko Natura 2000 Sareko gune babestuetan eta ZPA gisa hartutako eremuetan daudenez, eta, beraz, eremuen arteko korridore gisa betetzen duten funtzioagatik interes-eremuetan daudenez, behar bezala aztertu eta identifikatu beharko dira, ZPATik kanpo egonda ere, 1432/2008 Errege Dekretuan ezarritako xedapen teknikoak betetzen ez dituzten euskarriak. Azterlana Arabako Foru Aldundiko Natura Ondarearen Zerbitzura bidaliko da, abifaunaren elektrokuzio- eta talka-arriskuak minimizatzeko proposamenarekin batera, baita Eusko Jaurlaritzako Natura Ondarearen Zerbitzura ere.

D.10.– Jardunbide egokien sistema bat hartzea.

Obrek iraun bitartean, langileek jardunbide egokien sistema bat beharko dute, helburu hauek, besteak beste, ahalik eta hobekien bermatzeko:

- Obraren erabilera-mugak eta makineriaren zirkulazioa kontrolatzea.
- Ongi kontserbatutako landarediaren gaineko eraginak kontrolatzea.
- Hondakinik ez isurtzea eta olio-isurketen edo lur-arrasteen ondorioz lurzorua eta ura ez kutsatzea.
- Obretan sortutako hondakinak era egokian kudeatzea.
- Proiektuaren eragin-esparruko biztanleei zarataren eta hautsaren ondoriozko eragozpenik ez sortzea.

D.11.– Garbiketa eta obra bukatzea.

Behin obrak amaituta, garbiketa-kanpaina sakona egingo da, proiektuaren eraginaren mende egon den esparru osoan obra-hondakinik ez uzteko. Hondakinak lan-eremutik aterako dira, eta, haiek kudeatzeko, ebazpen honetako D.6 puntuan xedatzen dena aplikatuko da.

D.12.– Ingurumen-aholkularitza.

Obra amaitu arte eta horren berme-aldian zehar, Obra Zuzendaritzak ingurumenaren eta babes- eta zuzenketa-neurrien inguruan kualifikatutako aholkularitza izan beharko du. Baldintza-agiriak gai horiei buruz esleitzen dizkion funtzioen alorrean Obra Zuzendaritzak hartu beharreko erabakiek, aldeztatik, aholkularitza horrek egindako txostena izan beharko dute.

Ingurumen-aholkularitzak, gainera, jardunbide egokien kontrola egingo du, obra gauzatzean; besteak beste, proiektuko ekintzen eragina egiaztatuko du, bereziki honako hauei dagokienez: makinen mugimenduak, hautsa eta zarata sortzea, makinek zarata sortzea, hondakinen kudeaketa, ibai-ibilguak babestea eta natura-ondarea babestea.

D.13.– Lan-programaren diseinua.

Obrak hasi aurretik, kontratistak proposamen zehatzak egingo ditu ondorengo azpiapartatu hauetan jasotako alderdiei buruz, gutxienez.

Lanak egiteko programari erantsiko zaizkio proposamen horiek, eta obren zuzendariak berariaz onartuko ditu; aurrez, txosten bat egingo du aurreko apartatuan aipatutako ingurumen-aholkularitzak. Dokumentu hauek bilduko ditu aipatutako programak:

- Kontratistaren instalazioen eremuen kokalekuari eta ezaugarriari buruzko xehetasunak, pilaketak aldi baterako pilaketa-eremua, makineria-parkeak, instalazioak eta materialak, ibilgailuak garbitzeko eremuak eta beste edozein azpiegitura adierazita.
- Xehetasun-kartografia bidez, zehatz-mehatz zedarrituko dira obrak gauzatzeko nahitaez bota behar ez diren zuhaitz autoktonoak eta interes-habitatak.
- Hala badagokio, habien kokapenari edo intereseko fauna-aleen presentziari buruzko xehetasunak.
- Ibilgailuak garbitzeko gailuen kokapena eta ezaugarriak.

E) Ingurumena Zaintzeko Programa.

Ingurumena zaintzeko programa gauzatzeko, bete beharrekoa izango da sustatzaileak proiektuaren ingurumen-inpaktuaren ebaluazioan aurkeztutako dokumentazioan aurreikusitakoa, eta jarraian xedatzen diren kontrolak gehitu beharko dira. Proiektua: «Urkabustaiz (Murgia) azpiestazio elektrikoa 5. zirkuitua» deritzon 13,2 kV-eko goi-tentsioko aireko linearen zuhaitzik gabeko zerrenda handitzeko proiektua, Zuiako eta Zigoitiko udal-mugarteetako (Araba) Urkabustaiz azpiestazio elektrikoaren (4660) eta 115. euskarriaren artean.

Programa hori obra kontratatuzko baldintza-agirietan sartuta egon behar da, eta bete ahal izatea bermatuko duen aurrekontuaz hornituko da.

E.1.– Gorabeheren erregistroa.

Obrak egin ahala sortutako gorabeheren erregistroa egin beharko da, baita babes- eta zuzenketa-neurrienbetetze-mailarena ere. Eusko Jaurlaritzako Ingurumen Kalitatearen eta Ekonomia Zirkularraren Zuzendaritzaren eskura egongo da erregistroa, hark ikuskatzeko, eta, nolana ere, lanak amaitutakoan, hari bidaliko zaio. Proiektua gauzatzean aldaketak egin badira, xehetasunez dokumentatu beharko dira. Ingurumenean duten eraginaren ikuspegitik justifikatu egin beharko dira aipatutako aldaketak.

E.2.– Obraren okupazio-mugen kontrola.

Egiaztatu egingo da lanen eremua proiektuko aurreikuspenekin bat datorrela; obrek ez dute hartuko aurrez ikusitako azalera baino eremu handiagoa.

E.3.– Ingurumena zaintzeko programaren dokumentuategina.

Ingurumen Zaintzako Programaren dokumentuategina egin beharko du sustatzaileak, eta bertan bilduko ditu ingurumen-inpaktuaren adierazpenean proposatutako betebeharrak eta proiektuaren ingurumen-txostena formulatzeko ebazpenean finkatutakoak.

Programan kontrolatuko diren parametroak eta parametro bakoitzerako erreferentziako balioak zehaztuko dira, bai eta beste hauek ere: laginketarako eta analisirako metodologia; kontrol-puntu guztiak non dauden kokatuta xehetasunezko kartografian; kontrol horien maiztasuna; eta guztia gauzatzeko aurrekontuaren gaineko xehetasunak.

E.4.– Ingurumena Zaintzeko Programaren emaitzak bidaltzea.

Ingurumena zaintzeko programaren emaitzekin batera, ingurumen-gaietan espezializatutako entitate batek egindako jarraipen-txostena ere aurkeztu beharko da. Txosten horretan emaitzen analisia jasoko da, epe horretan izandako gertakari nagusiak bereziki aipatuta, haien balizko kausak eta konponbideak, eta, halaber, laginak nola hartu diren zehaztuko da, aldez aurretik egin ez bada.

Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2021 Legearen 52.2 artikuluan xedatutakoa bezela, baldintzak edo ingurumen-inpaktuaren adierazpenean ezarritako prebentzio- eta zuzenketa-neurriak betetzeari buruzko jarraipen-txostenean, ingurumena zaintzeko programan aurreikusitako neurriak egiaztatuzko zerrenda bat jasoko da. Biak, Ingurumena Zaintzeko Programa eta egiaztapen-zerrenda, Arabako Industria Administrazioako Lurralde Ordezkaritzaren egoitza elektronikoan argitaratuko dira. Aldez aurretik ingurumen-organoari jakinaraziko zaio egoitza elektronikoan argitaratuko direla.

Ingurumena Zaintzeko Programaren barruko txosten eta analisisien emaitzak behar bezala erregistratuko dira. Proiektuaren sustatzaileak datuak euskarri egokian bilduko ditu bi urtez gutxienez, eta datu horiek administrazio publikoen ikuskaritza-zerbitzuen eskura jarriko dira; hori guztia, hala ere, ez da eragozpen izango kasu bakoitzean aplikagarri den araudia betetzeko.

E.5.– Sustatzaileak aurkeztu beharreko dokumentazioa.

Sustatzaileak jarraian aipatzen diren agiriak aurkeztu beharko dizkio organo substantiboari, ingurumen-organoari helarazteko:

- Obrak hasi baino lehen, ebazpen honetako E.3 apartatuan aurreikusitako Ingurumena Zaintzeko Programaren dokumentu bategina.
- Obrak amaitutakoan, lanak egitean izandako gorabeheren erregistroa, bai eta babes- eta zuzenketa-neurrien betetze-mailarena ere, ebazpen honetako E.1 apartatuan adierazten denari jarraituta.
- Ebazpen honetako D.9 apartatuan aurreikusitako konpentsazio-neurriak bukatu, konpentsazio-neurri horiek nola gauzatu diren zehazten duen agiria.

F) Baldin eta arautegi berria indarrean jartzeak edo barneratzen diren sistemen egitura eta funtzionamenduari buruzko ezagutza berri esanguratsuetara egokitu beharrak hala eginarazten badigute, babes- eta zuzenketa-neurriak eta ingurumena zaintzeko programa aldarazi ahal izango dira, bai neurtu behar diren parametroen kasuan, bai eta neurketaren aldizkakotasuna eta aipatutako parametroek hartu behar duten tarteari dagozkion mugen kasuan ere. Ingurumen-organoak, era berean, alda ditzake babes- zein zuzenketa-neurriak eta Ingurumena Zaintzeko Programa, jardueraren sustatzaileak hala eskatuta, edo ofizioz. Hori guztia Ingurumena Zaintzeko Programan lortutako emaitzetan oinarrituta, edo ingurumen-inpaktuak saihesteko ezarri diren babes-, zuzenketa- zein konpentsazio-neurri nahikoa ez direla egiaztatzen bada.

Hirugarrena.– Proiektua gauzatzen hasteko epea lau urtekoa izango da, ingurumen-inpaktuaren adierazpen hau Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitaratzen denetik aurrera. Epe hori igaro eta proiektua gauzatzen hasi ez bada, ingurumen-inpaktuaren adierazpen honi amaitu egingo zaio indarraldia, eta utzi egingo dio dagozkion ondoreak sortzeari. Halakoetan, sustatzaileak berriro hasi beharko du proiektuaren ingurumen-inpaktua ebaluatzeko izapidea, aipatu epea luzatzea adosten ez bada behintzat. Hori guztia, abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 43. artikuluan ezarritakoarekin bat etorritik.

Laugarrena.– Aurreko apartatuan xedatutakoaren ondorioetarako, proiektuaren sustatzaileak aldeztatik jakinarazi beharko dio ingurumen-organoari, organo substantiboaren bitartez, zer egunetan hasiko den proiektua gauzatzen.

Bosgarrena.– Ebazpen honen edukia Eusko Jaurlaritzaren Arabako Industria Ordezkaritzari jakinaraztea.

Seigarrena.– Ingurumen-inpaktuaren adierazpen hau Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitara dadila agintzea.

Vitoria-Gasteiz, 2024ko azaroaren 5a.

Ingurumenaren Kalitatearen eta Ekonomia Zirkularraren zuzendaria,
JAVIER AGIRRE ORCAJO.